

Plannen maken met heldere doelen (dag 2)

Dries Bartelink

Puck Hoogenboom

Welkom

- Welk plan verdient een plek in de Hall of Fame van slechte plannen?

Opfrissen

Zeven vervormingen van taal

1. Zwevende werkwoorden
2. Zwevende vergelijkingen
3. Oordeel zonder rechter
4. Bevroren werkwoorden
5. Zwevende verwijzing
6. Generalisatie
7. Jargon

Concreter is beter

Wat zijn doelen?

Hoofdvraag:

Kenmerken:

-
-
-

Formulering:

-
-

Wat zijn doelen?

Hoofdvraag: *wat streven we na?*

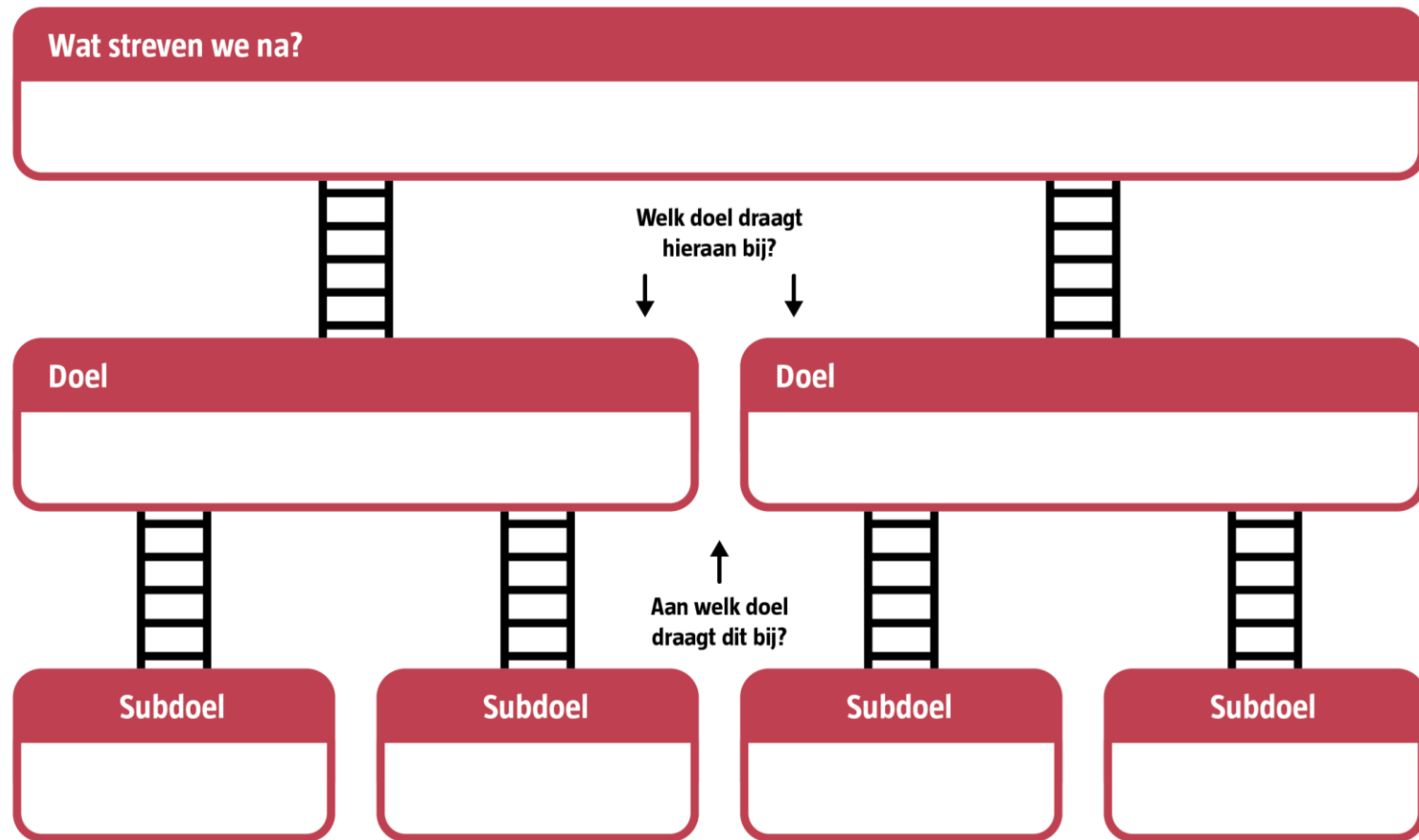
Kenmerken:

- Wenselijke situaties in de toekomst
- Maatschappelijke effecten
- Deels te beïnvloeden door een organisatie

Formulering:

- Eindtoestand of ER-doel
- Kwalitatief of kwantitatief

Hoe kun je doelen ordenen?

Hoger gelegen en
lager gelegen doelen

www.doelenladder.nl

Jullie voorbereidende opdracht

1. **Formuleer drie tot acht concrete doelen** voor jouw beleidsterrein:
 - Alleen maatschappelijke effecten
 - ER-doel of Eindtoestand
 - Zonder alarm *Concreter is beter*
2. *(Bonus)* **Orden de doelen** in een doelenladder

Gebruik voor het maken van een doelenladder:
www.doelenladder.nl

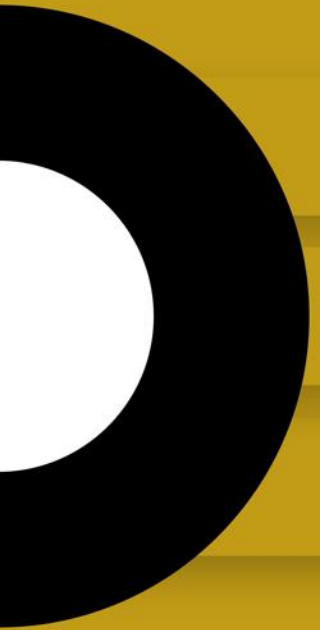
Goede voorbeelden

- In 2030 is het aantal huishoudens met problematische schulden in Almere met 30% gedaald ten opzichte van 2026.
- In 2030 heeft minimaal 90% van de huishoudens op bijstandsniveau in Almere maandelijks voldoende inkomen om vaste lasten volledig te betalen.
- Het aantal Almeerse inwoners dat huiselijk geweld en kindermishandeling ervaart is in 2030 minder dan in 2020.
- In 2030 participeren statushouders in Almere vaker in werk, opleiding of vrijwilligerswerk dan in 2026.

Wil je individueel feedback op je doelen?

Kom dan in de pauze of na afloop even langs bij één van ons

Wat doen we vandaag?

Wat doen we vandaag?

- Opfrissen
- *Oefenen*
- Theorie: Doelen uitwerken in een plan
- *Oefenen*
- Theorie: Toetsen van kwaliteit van een plan
- *Oefenen*
- Afronden

Tussendoor pauze

Uiterlijk om 13.00 uur
ronden we af

Behoeftte aan
feedback op
huiswerk?

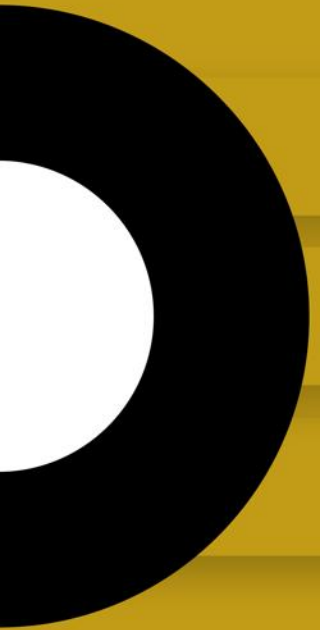
Oefening 1: formulering van doelen

- Lees de doelen
- Bespreek per tweetal de volgende vragen:
 - Is de zin geformuleerd als doel (= wenselijke situatie in toekomst)?
 - Zo ja, kwalitatief of kwantitatief doel?
 - Zo ja, eindtoestand of ER-doel?
 - Zo ja, als maatschappelijk effect?
 - Concreter is beter-alarm? Zo ja, welke kritische vragen stel je?
 - Hoe kun je het doel (nog) beter formuleren?

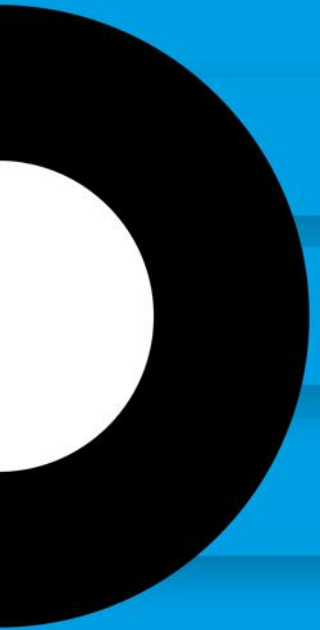
15 minuten

In tweetallen

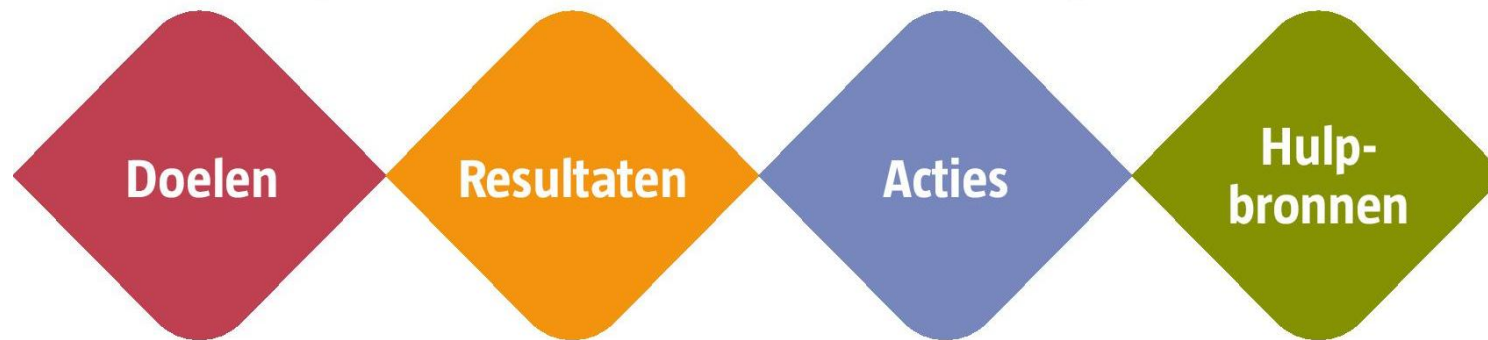
Bespreken oefening 1

Theorie: Doelen uitwerken in een plan

Uit welke elementen bestaat een plan?

Doelen

Hoofdvraag: *wat streven we na?*

Kenmerken:

- Wenselijke situaties in de toekomst
- Maatschappelijke effecten
- Deels te beïnvloeden door een organisatie

Formulering:

- Eindtoestand of ER-doel
- Kwalitatief of kwantitatief

Resultaten

Hoofdvraag: *wat leveren we op?*

Kenmerken:

- Aanwijsbare uitkomsten
- Beïnvloedbaar door een organisatie

Formulering:

- Zelfstandige naamwoorden
- SMART

Resultaten

Voorbeelden:

- Een uiterlijk op 1 oktober 2026 door het college van B&W **vastgesteld uitvoeringsplan** van 8 tot 15 pagina's
- Minimaal 2000 **uitgevoerde rechtmatigheidsonderzoeken** bij uitkeringsgerechtigden in 2027
- 80 nieuw **geworven en geplaatste vrijwilligers** voor welzijnsprojecten in het vierde kwartaal van 2027

Acties

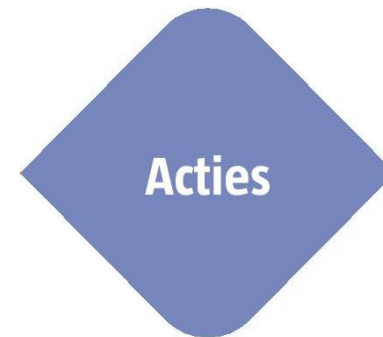
Hoofdvraag: *wie gaat wat doen?*

Kenmerken:

- Werkzaamheden van een persoon of een organisatie

Formulering:

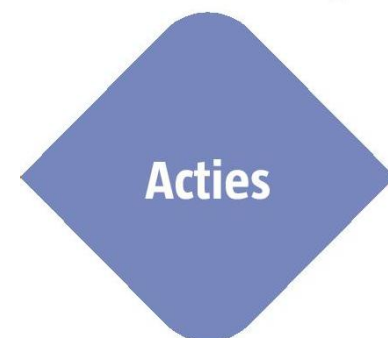
- Werkwoorden met actoren

Acties

Voorbeelden:

- **Informer**en inwoners over armoederegelingen (Pieter Jansen)
- **Toets**en rechtmatigheid van verstrekte voorzieningen (W&I)
- **Organiser**en van een wekelijkse ontmoetingslunch voor alleenstaande ouderen (De Schoor)

Hulpbronnen

Hoofdvraag: *wat hebben we nodig en wie levert dat?*

Kenmerken:

- Benodigdheden
- Voorbeelden: geld, mensen, tijd, materialen

Formulering:

- Zelfstandige naamwoorden + leverancier

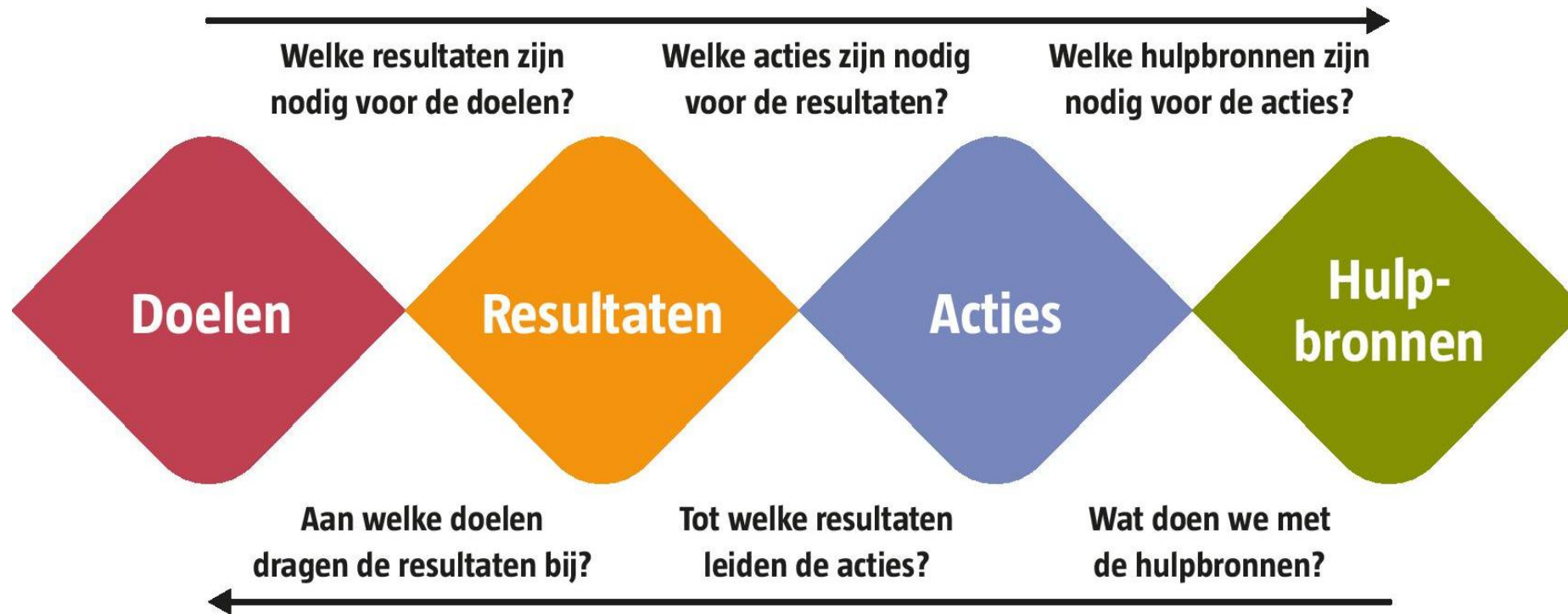
Hulpbronnen

Voorbeelden

- **€ 400K** (ministerie van VWS: subsidie XYZ)
- **2 fte** voor de periode 1.1.2027 tm 30.6.2027 (team D&I)
- **30 laptops** in bruikleen (HP Nederland)

Hoe hangen deze elementen samen?

Voorbeeld

Element	Voorbeeld
Doelen	• In 2035 voelen meer inwoners van Almere zich mentaal gezond (dan nu)
Resultaten	• Een in 2026 uitgevoerde publiekscampagne over mentale gezondheid met een bereik van minimaal 50.000 inwoners
Acties	• Inkopen advertentieruimte bij lokale media
Hulpbronnen	• 50K euro (algemene reserve)

Welke doelen, resultaten, acties en hulpbronnen zien jullie?

De gemeente Almere zet **medewerkers** en **financiële middelen** in voor **coördinatie** en **begeleiding** van **Oekraïense ontheemden**. Hiermee wordt beoogd dat **Oekraïense ontheemden veilig wonen en perspectief krijgen op een zelfstandig bestaan**. Door **opvanglocaties te openen, leefgeld te regelen en ondersteuning te bieden bij onderwijs en werk**, is zichtbaar resultaat bereikt: **gezinnen hebben onderdak en doen mee aan de samenleving**.

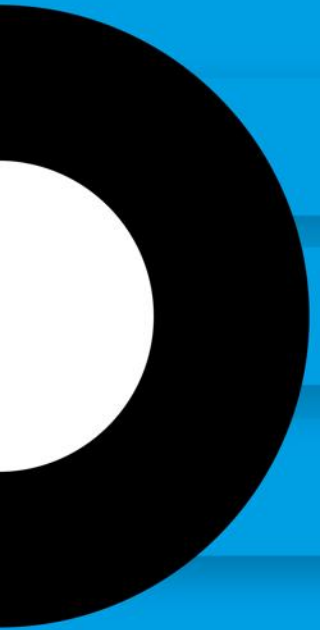
Fictieve tekst

Oefening 2: formuleren resultaten, acties en hulpbronnen

- **Selecteer één (lager gelegen) doel** uit je huiswerk en noteer deze op het (digitale) invulformulier:
www.argumentenfabriek.nl/almere
- Denk na over relevante **resultaten, acties en hulpbronnen** bij het doel en formuleer minimaal twee van elk op het invulformulier

Individueel:
20 minuten

Pauze

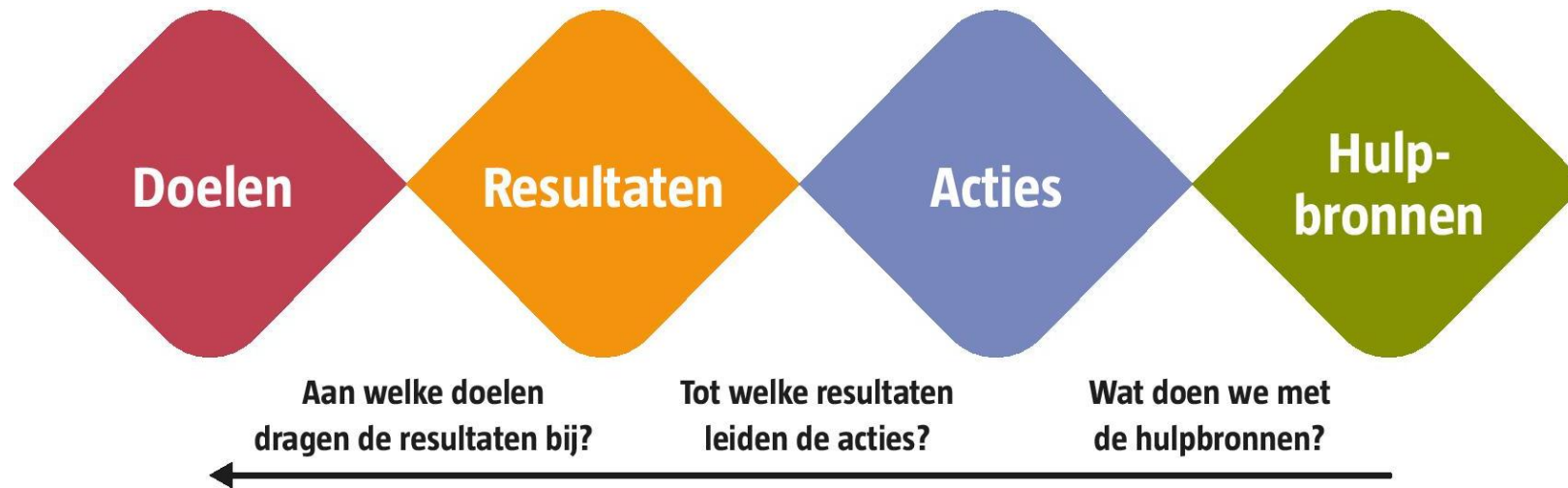
Bespreken oefening 2

- Wat ging goed?
- Wat was lastig?
- Wat heb je hieraan in je werk?

Theorie: toetsen van kwaliteit van een plan

Hoe hangen deze elementen samen?

Kritische hulpvragen:

(van rechts naar links)

- Telt het op?
- Klopt het dat ...
causaal bijdraagt
aan ...?

Voorbeeld

Element	Voorbeeld
Doelen	• In 2035 voelen meer inwoners van Almere zich mentaal gezond (dan nu)
Resultaten	• Een in 2026 uitgevoerde publiekscampagne over mentale gezondheid met een bereik van minimaal 50.000 inwoners
Acties	• Inkopen advertentieruimte bij lokale media
Hulpbronnen	• 50K euro (algemene reserve)

Telt het op?

Klopt de causaliteit?

Voorbeeld

Element	Voorbeeld
Doelen	• Oekraïense ontheemden wonen veilig <i>(wanneer?)</i> • Oekraïense ontheemden hebben perspectief op een zelfstandig bestaan <i>(wanneer?)</i> • Oekraïense ontheemden doen mee in de samenleving <i>(wanneer?)</i>
Resultaten	• Opvanglocaties voor Oekraïense ontheemden <i>(hoeveel en waar en wanneer?)</i> • Leefgeld voor Oekraïense ontheemden <i>(hoeveel en wanneer?)</i>
Acties	• Coördineren <i>(wie en van wat?)</i> • Begeleiden van Oekraïense ontheemden <i>(wie en waarbij?)</i> • Regelen van leefgeld <i>(wie en voor wie?)</i> • Ondersteunen bij onderwijs en werk <i>(wie en voor wie en wat precies?)</i>
Hulpbronnen	• Medewerkers <i>(hoeveel en uit welke bron?)</i> • Financiële middelen <i>(hoeveel en uit welke bron?)</i>

Telt het op?

Klopt de causaliteit?

Oefening 3: toetsen kwaliteit plan

- Maak nieuwe tweetallen
- Toets de kwaliteit van elkaars plannen:
 - Telt het op?
 - Klopt de causaliteit?
 - Concreter is beter-alarm?
- Bespreek je bevindingen

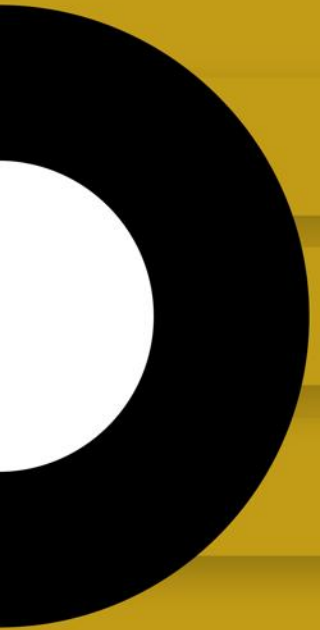
Tweetallen

15 minuten

Bespreken oefening 3

- Wat vonden jullie lastig?
- Wat heb je hieraan in je werk?

Afronden

Evalueren en toepassen

- Hoe heb je deze training ervaren?
- Bij welke werkzaamheden ga je het geleerde de komende drie maanden toepassen?
- Hartenkreten?

Alle sheets zijn te vinden op

www.argumentenfabriek.nl/almere

Dank!

Vragen?

Meer weten over de werkwijze van
De Denkakademie?

Kijk op www.argumentenfabriek.nl
of bel 0204124001